

Patiënteninformatie

Varices (spataders)

Inhoud

Inhoud	2
Praktische informatie	3
Inleiding.....	4
Informatie over het ziektebeeld	4
Wat zijn varices of spataders?	4
Via welke weg keert het bloed dan vanuit de benen terug naar het hart?	4
Vorbereiding op de ingreep.....	5
Vorbereiding thuis	5
Bloedverdunners.....	5
Scheren	5
Eten en drinken.....	5
Steunkousen	5
Vooraf regelen van thuisverpleegkundige	5
Transport van en naar het ziekenhuis	6
Vorbereiding in het ziekenhuis	7
Scheren	7
Navraag van de kant van de ingreep: rechts of links.....	7
Pijnscore	7
Wat mag u niet dragen tijdens de ingreep	7
Operatiehemd	7
Hoe verloopt de ingreep?.....	8
Klassieke spataderoperatie	8
Laserbehandeling of EVLT(Endo Venous Laser Treatment)	9
Het verloop na de ingreep.....	10
Pijn	10
Misselijkheid	10
Bloeding	10
Koorts	11
Steunkousen	11
Activiteiten	11
Kosten	11

Verwikkelingen	13
Nabloeding	13
Thrombose	13
Infectie	13
Ontslag uit het ziekenhuis	14
Tot slot	14
Wie contacteren bij vragen of problemen?	14
Persoonlijke notities / vragen	15

www.azturnhout.be/vaatheelkunde

Praktische informatie

Opname

Datum: ...../...../.....

Uur: .....

Aandachtspunten

NUCHTER vanaf: .....

Vooronderzoek door uw huisarts.....

Inleiding

Deze brochure biedt u de nodige informatie over de heelkundige behandeling van spataders. U leest hierin meer over de ingreep zelf, de verzorging in het ziekenhuis, aandachtspunten en richtlijnen voor thuis. Het is onmogelijk om in deze brochure alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel daarom niet om zo nodig bijkomende vragen te stellen aan uw arts of verpleegkundige.

Algemene informatie over administratie, wat u moet meebrengen, uw verblijf in AZ Turnhout, ontslagprocedure, niet-medische begeleiding, accommodatie, enzovoort vindt u op onze website www.azturnhout.be of in de onthaalbrochure hospitalisatie of daghospitalisatie die u normaal gezien bij inschrijving of van de verpleging heeft ontvangen.

Gelieve deze brochure mee te brengen bij uw opname in het ziekenhuis .

Informatie over het ziektebeeld

Wat zijn varices of spataders?

Dit zijn aders (bloedvaten die het bloed van de benen terugbrengen naar het hart) van het oppervlakkige systeem die niet meer normaal functioneren (lekkende kleppen). Dit geeft aanleiding tot een verhoogde retour naar het hart wat onder andere zwaarte, vermoeidheid en zwelling kan veroorzaken. Uiteindelijk treedt er huidschade op die op lange termijn naar wonden kan evolueren. Daarom werd voorgesteld om ze te verwijderen.

Via welke weg keert het bloed dan vanuit de benen terug naar het hart?

Als het oppervlakkige systeem, dat tijdens de ingreep zal behandeld worden, niet meer behoorlijk werkt, betekent dit dat het zijn normale werking reeds heeft verloren. Het terugvoeren van het bloed vanuit uw been naar het hart is dus al volledig overgenomen door het diepe veneuze systeem, dat tijdens de ingreep volledig intact wordt gelaten.

Vorbereiding op de ingreep

Vorbereiding thuis

Bloedverdunners

Voorbeelden zijn Marcoumar®, Marevan®, Rivaroxaban®, Clopidogrel®, Xarelto®, Effient®, Pradaxa® en Lixiana®. De inname van bloedverdunners wordt enkele dagen voor de ingreep stopgezet. Cardioaspirine en Asaflow worden meestal doorgegeven.

Als hierover onduidelijkheden bestaan, aarzel dan niet om contact op te nemen met uw huisarts of behandelend chirurg. Als u vooraf bloedverdunners neemt, dienen deze soms vervangen te worden door spuitjes.

Scheren

In het daghospitaal vinden per dag meerdere spataderoperaties plaats. Om die zo vlot mogelijk te laten verlopen, is het zeer handig als u reeds de dag voor de ingreep (niet enkele dagen voordien) uw hele been onthaart vanaf de navel tot aan de enkel. Gelieve geen crème of lotion te smeren na het ontharen.

Eten en drinken

De avond voor de ingreep dient u vanaf middernacht nuchter te zijn (niets eten of drinken). Als u op de dag van de ingreep toch eet of drinkt, dient uw operatie uitgesteld te worden.

Steunkousen

U krijgt in het ziekenhuis steunkousen mee en moet deze dus niet op voorhand kopen. De kostprijs wordt verrekend op uw ziekenhuisfactuur en bedraagt 29€. Als u een 2e paar wenst, kan dat.

Vooraf regelen van thuisverpleegkundige

Ter preventie van een thrombose, kan het zijn dat u vanaf de eerste dag na de ingreep en dit gedurende 10 dagen, een injectie met een bloedverdunner (Clexane®) dient te krijgen. De injectie kan geplaatst worden door een thuisverpleegkundige.

U kunt de injectie ook bij uzelf inspuiten. Als u dit wenst, kan de verpleegkundige in het dagziekenhuis u aanleren hoe dit moet.

Transport van en naar het ziekenhuis

Vermits u de dag van uw operatie ofwel een algemene narcose ofwel een ruggeprik krijgt, mag u zelf niet rijden de dag van de ingreep. Dit betekent dat u voor het transport van en naar het ziekenhuis voordien afspraken dient te maken.

Voorbereiding in het ziekenhuis

Scheren

Indien u zich thuis hebt geschoren, zal de verpleegkundige nakijken of dit goed en volledig is gebeurd. Als u niet in de mogelijkheid was om dit zelf te doen, zal de verpleegkundige dat voor u doen.

Navraag van de kant van de ingreep: rechts of links

Vanaf uw opname en meerdere malen voor de ingreep zal u door verschillende mensen worden gevraagd welke kant dient te worden geopereerd. Dit is uitermate belangrijk.
Het betreft meerdere controles om vergissingen te vermijden.

Pijnscore

Na de ingreep zal eventuele pijn op regelmatige tijdstippen door de verpleegkundige worden nagevraagd aan de hand van een scoresysteem met een schaal van 0 tot 10. De werking hiervan wordt u voor de ingreep uitgelegd.

Wat mag u niet dragen tijdens de ingreep

Juwelen, piercings (veroorzaken brandwonden!), tandprothesen, bril, contactlenzen, nagellak, make-up dienen verwijderd te worden de dag van de ingreep.

Operatiehemd

Het operatiehemd, de kleding die u tijdens een operatie dient te dragen, krijgt u reeds geruime tijd voor de ingreep van de verpleegkundige.

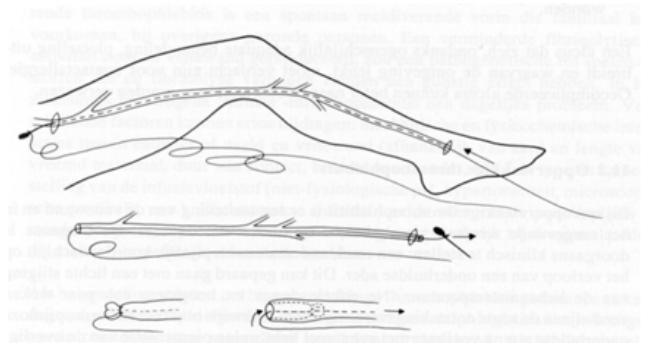
Hoe verloopt de ingreep?

De ingreep (zoals reeds voordien besproken op de raadpleging bij uw chirurg) gebeurt onder algemene verdoving (narcose) ofwel met een ruggenprik.

Er zijn twee soorten ingrepen: een **klassieke spataderoperatie** (stripping) of een **laserbehandeling** van de spataders. Welke ingreep u ondergaat, werd reeds vooraf besproken op de raadpleging bij de chirurg.

Klassieke spataderoperatie

De lekkende ader aan de binnenzijde van uw been die vertrekt in de lies, wordt via een kleine snede van ongeveer 4 à 5 cm in de lies onderbonden. Vervolgens wordt de ader tot onder het niveau van de kniespleet onderhuids verwijderd of gestript (fig. 1).

De zichtbare takken die uw chirurg net voor de operatie aftekent op uw huid, zullen via kleine sneetjes van 2 à 3 mm worden verwijderd (de zogenaamde geëtageerde excisies) (fig. 2).

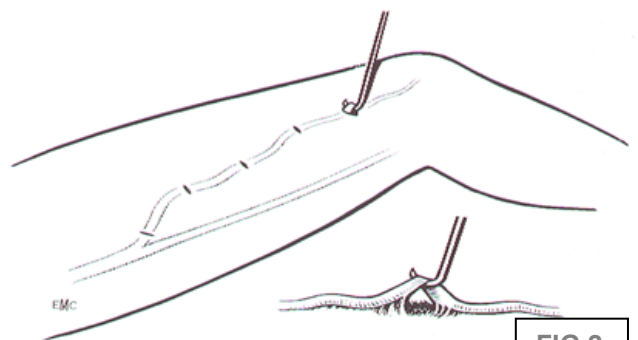

FIG 2

De wonde in de lies wordt met oplosbare draad in de huid gesloten. De andere wondjes worden dicht gekleefd met Steristrips. Op het einde van de ingreep wordt hierover tenslotte nog een steunkous aangebracht.

Laserbehandeling of EVLT(Endo Venous Laser Treatment)

De lekkende ader aan de binnenzijde van uw been wordt vanaf de lies tot op het niveau van de kniespleet met de laser dichtgemaakt. De ader wordt dus niet verwijderd (fig. 3 en 4). De zichtbare takken die de chirurg voor de operatie aftekent op uw huid, zullen via kleine sneetjes van 2 à 3 mm worden verwijderd (de zogenaamde geëtagereerde excisies) (fig. 5).

De wondjes worden dichtgekleefd met Steristrips. Op het einde van de ingreep wordt hierover tenslotte nog een steunkous aangebracht.

FIG 3

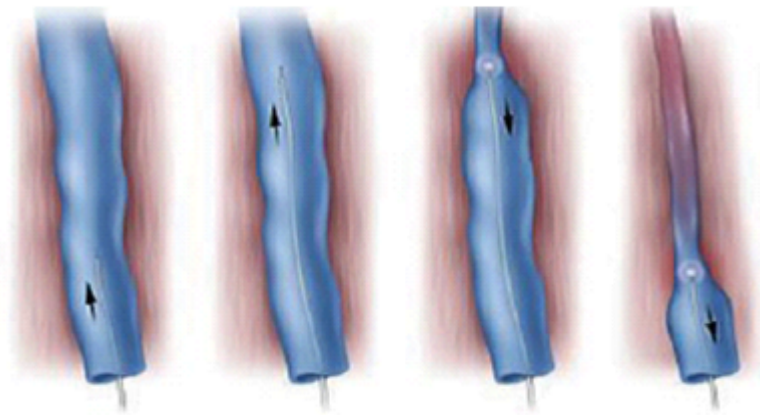

FIG 4

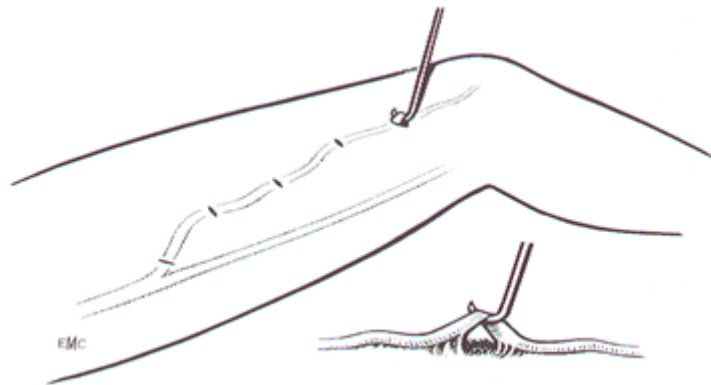

FIG 5

Het verloop na de ingreep

Omdat u duizelig kunt zijn, moet u de eerste keer dat u uw bed verlaat de hulp van een verpleegkundige vragen. Eens u voldoende wakker bent, krijgt u iets te drinken en later ook te eten.

Pijn

In het ziekenhuis wordt na de operatie regelmatig uw pijn nagevraagd en gescoord aan de hand van een pijnscore van 0 tot 10. Aan de hand van de score die u aangeeft, krijgt u pijnstillers toegediend. Als u blijvende pijn ervaart, dient u dit in ieder geval spontaan aan de verpleegkundige te melden.

Bij ontslag uit het ziekenhuis (of op voorhand) krijgt u van uw behandelend chirurg een voorschrift voor Diclofenac (2x 75 mg/d), Ibuprofen (3 x 600 mg/d) of Paracetamol (4 x 1g/d), soms ook voor Fraxiparine 0, 3 of 0,4 mg (1 x/ dag). Deze medicatie kunt u best, vooraleer u naar huis gaat, bij de apotheker nog afhalen.

Aarzel niet om de eerste dagen na de ingreep voldoende pijnstilling te nemen: 3 x 600 mg Ibuprofen of 3 x 1g Paracetamol.

Is dit onvoldoende om de pijn te stillen, neemt u best contact op met de telefoonnummers achteraan in deze brochure.

Misselijkheid

Indien u zich misselijk voelt of de neiging hebt om te braken, meldt u dit onmiddellijk aan de verpleegkundige. Zij heeft hiervoor medicatie beschikbaar.

Bloeding

Soms gebeurt het dat een van de kleine wondjes nalekt: dit kunt u doorheen de kous zien waarbij de witte plakkertjes (Steristrips) wat doorbloed voorkomen. Als het bloed wat doorheen de kous lekt, wordt een drukverband aangelegd.

Koorts

Wat verhoging van de temperatuur onder de 38° C is normaal na dergelijke ingreep. Stijgt de koorts echter tot boven de 38° C kunt u best uw huisarts of uw chirurg verwittigen.

Steunkousen

De eerste 48 uur dient u uw steunkous dag en nacht te dragen.

Dag 3 na de ingreep mag u uw kous even verwijderen en mag u douchen met lauw water. Nadien dept u uw been droog. U mag uw been niet droog wrijven omdat dit de verbanden doet opkrullen en loskomen. Als uw been goed opgedroogd is, trekt u (zo nodig met hulp) uw steunkous terug aan.

Dag 10-12 na de ingreep gaat u langs bij uw huisarts die dan alle verbanden onder de steunkous, Steristrips en eventuele hechtingen zal verwijderen. Vanaf deze dag draagt u uw steunkousen enkel nog overdag en dit gedurende 1 week.

Activiteiten

Vanaf de eerste dag na de ingreep mag u beperkt rondstappen, maar neemt u in het begin best nog regelmatig rust met de benen in hoogstand. Lang ter plaatse stilstaan (strijken, koken, ...) kunt u best vermijden.

Wat voor u kan binnen de pijngrenzen mag u uitvoeren. Hebt u pijn dan is dit een teken dat u best een korte periode van rust neemt. Deze rustpauzes zullen met het verloop van de dagen steeds korter worden en u zult meer en meer activiteiten kunnen uitvoeren. Probeer zo normaal mogelijk te stappen, ook al trekt dit wat tegen aan de binnenkant van uw onderbeen of bovenbeen.

Rustig sporten waarbij u uw steunkous aanhoudt, is toegelaten. Bij pijn dient u deze activiteit te stoppen. Wanneer er een sneetje in de lies werd gemaakt, wacht u best een tweetal weken met fietsen.

Kosten

Op uw ziekenhuisfactuur komt de kost van de laserkatheter te staan die maar gedeeltelijk door het ziekenfonds wordt vergoed.

Deze kost werd u meegedeeld op de raadpleging en kan u simuleren op de website van AZ Turnhout.

Als u een hospitalisatieverzekering hebt, wordt ook de bijkomende kost terugbetaald.

Verwikkelingen

Hoewel we alles in het werk stellen om de kans op medische verwikkelingen zo klein mogelijk te houden, kunnen bij elke ingreep toch onverwachts neveneffecten optreden en dit zowel tijdens de ingreep als in de herstelperiode. Meestal zijn ze echter zeldzaam en kunnen ze behandeld worden.

Nabloeding

Bloeduitstorting is normaal, is soms beperkt en soms erg uitgebreid. Vlakke blauwe plekken en lokale hardheid zijn normaal. Zelden is er sprake van een bloeding uit een wondje of in de lies, dan meestal de eerste 12 u. Meestal is lokale druk en rust voldoende. Bij belangrijke opzwellings van de lieswonde neemt u best contact .

Thrombose

Om thrombose (= klonters in andere bloedvaten) te vermijden kan het zijn dat u rond de operatie spuitjes krijgt. Het is ook belangrijk om snel de benen en voeten te bewegen en de kousen goed te dragen. Op die manier is de kans op vorming van een thrombose erg klein. Bij abnormale zwelling van het volledige been, moet er verder onderzoek gebeuren.

Infectie

In principe gaat het om een steriele operatie en is de kans op infectie extreem klein. Toch zijn de lies en de voeten plaatsen waar zich bacteriën bevinden en is er altijd een kleine kans op ontsteking. Bij koorts of belangrijke roodheid moet er nazicht gebeuren.

Ontslag uit het ziekenhuis

Wat u meekrijgt bij ontslag en wanneer u het ziekenhuis mag verlaten na de ingreep, leest u op www.azturnhout.be of in de algemene onthaalbrochure hospitalisatie of dagopname die u bij de inschrijving of van de verpleging heeft meegekregen. Indien u geen onthaalbrochure heeft ontvangen, vraag ernaar bij de verpleegkundige.

De 10-12de dag na de ingreep dient u uw huisarts te consulteren. Uw huisarts voert volgende zaken uit:

- verwijderen van de verbanden en eventueel enkele hechtingen
- algemeen nazicht van uw been
- controleren of werkhervatting naargelang de voorgeschreven arbeidsongeschiktheid haalbaar is
- belangrijk is ook dat uw huisarts bekijkt of u de medicatie die u voor de ingreep nam, vooral wat betreft de bloedverdunners, terug veilig kunt innemen.

Tot slot

Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen, dan kunt u terecht bij uw behandelend arts of de verpleegkundigen van de dienst. Wij hopen van harte dat deze brochure u wegwijs heeft gemaakt in het verloop en de nabehandeling van spataders. Uiteraard wensen wij u een aangenaam verblijf in AZ Turnhout, een goede thuiskomst en een spoedig herstel.

Wie contacteren bij vragen of problemen?

Voor dringende zaken kunt u steeds contact opnemen:

- Met uw huisarts
- Het secretariaat vaatheelkunde campus Sint-Elisabeth:
014 40 61 70
- Of tijdens de wachtdienst met de dienst spoedgevallen campus Sint-Elisabeth: 014 40 60 11

Meer info over de dienst vaat- en thoraxheelkunde op www.azturnhout.be/vaatheelkunde

Persoonlijke notities / vragen

Indien u vragen of opmerkingen hebt, kunt u die hier noteren. Zo hebt u ze altijd bij de hand bij een gesprek met de arts of verpleegkundige.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

AZ Turnhout vzw

www.azturnhout.be

info@azturnhout.be

Blijf op de hoogte via www.facebook.com/azturnhout

Campus Sint-Jozef

Steenweg op Merksplas 44

2300 Turnhout

014 40 60 11

Campus Sint-Elisabeth

Rubensstraat 166

2300 Turnhout

014 40 60 11

V.U. : Jo Leysen • gedelegeerd bestuurder AZ Turnhout vzw (vertegenwoordiger Eleyas bv)
Steenweg op Merksplas 44 • 2300 Turnhout